

Asia: LVM/1297/03/2019 / LVM023:00/2019

Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyvien lakien muuttamisesta (Korjauspaketti)

Yleiset huomiot esitysluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Tieyhdistys kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä

Yksitystien määritelmä poikkeaa yksityistielaisissa säädetystä

Suomen Tieyhdistys huomauttaa 13 § ehdotettavan yksityisteitä koskevan määrittelyn poikkeavan yksityistielain 3 § olevasta yksityistien määritelmästä.

Luonnoksen mukainen säädös merkitsisi, että liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa käytetty yksityistien määritelmä olisi laajempi kuin yksityistielaisissa tarkoitettu määritelmä. Ilmeisesti tavoite on tarkoituksellinen, ja se voi olla aivan perusteltuakin. Säädöksen selkeyttämiseksi 13 § luettelon 6. kohta tulisi kirjoittaa esimerkiksi seuraavasti: Yksityinen tie, jolla tarkoitettaisiin yksityistielaisissa tarkoitettua yksityistietä sekä sellaista yksityistiehen verrattavaa tietä tai liittymää, johon ei yksityistielakia sovelleta.

Haltuunotto ja tienpitokustannukset

Tieyhdistys nostaa esiin ristiriitaisen tilanteen haltuunotetun yksityistien hoitokustannuksista. Tieyhdistys katsoo, että yksityistien haltuunoton jälkeen sen käyttämisestä pitää voida periä

käyttömaksua samalla tavoin kuin muistakin yksityisteistä. Laissa tulisi säätää siitä, että haltuunotetun tien kunnossapidosta vastaa haltuunottaja niin, että kunnossapidon taso on vähintään osakkaiden liikennetarpeen edellyttämässä kunnossa.

Tieyhdistyksen tietoon tulleet tapaukset esim. vt 4:llä käynnissä olevasta hankkeesta osoittavat, että valtion tienpitoviranomaisen tulkinta on toinen ja vastuu kunnossapidosta on jäänyt haltuunotetun yksityistien tiekunnalle. Tämä tulkinta on kestävä suhteessa yksityistielain säädöksiin. Lisäksi tulisi selvittää, onko ratalain haltuunottoa koskevat tulkinnot samanlaisia ja tarvittaessa korjata nekin.

Yksityistielaki

Kokouksen koolle kutsuminen

Yksityistielain 61 § ehdotetaan muutettavaksi siten, että tieosakas voisi ilman ELY-keskuksen lupaa kutsua tiekunnan kokouksen koolle, jos edellisen tiekunnan kokouksen pitämisestä on kulunut viisi vuotta tai enemmän.

Suomen Tieyhdistys kannattaa toimia, joilla tiekuntia aktivoidaan toimimaan, mutta nyt esitetyssä mallissa on ongelmia. Kuinka varmistetaan, ettei kokouksia kutsuta samanaikaisesti koolle useita eri osakkaiden toimesta? Entä kuinka ollaan varmoja, ettei tiekunta oikeasti ole järjestänyt kokousta myöhemmin kuin 5 vuoden kuluessa? Tiekuunnan osakkaan oikeus saada kutsu on sidottu hänen tiekunnalle ilmoittamaan osoitetietoon ja valitettavan yleistä on, ettei esim. kiinteistön uusi omistaja ilmoita saannostaan tiekunnalle. Tällainen omistaja voi vilpittömästi luulla, ettei kokouksia ole pidetty, vaikka tiekunnan hallinto olisi toiminut normaalisti.

Vajaan vuoden voimassa olleen säädöksen mukaan luvan kokouksen koolle kutsumiseen on antanut ELY-keskus. Oletettavasti nyt esitetty muutos juontaa siitä, että ELY-keskuksissa yksityistielain 61 § mukaista menettelyä on pidetty työläänä, jota se jossain määrin varmasti onkin.

Tieyhdistys esittää vielä pohdintaa siitä, että voisiko säädös jatkua esimerkiksi niin, että useamman päällekkäisen kutsun osalta säädettäisiin jonkinlainen etusijajärjestys.

Maa- ja metsätalouden osallistuminen

Lain 65 § muutettaisiin siten, että maa- ja metsätalouden maaoikeusinsinööri voisi osallistua tiekunnan päätöstä vastaan ajettavan kanteen käsittelyyn valmisteluun käräjäoikeudessa.

Suomen Tieyhdistys pitää esitettyä muutosta ehdottoman tarpeellisena ja sillä voidaan varmistaa riittävä asiantuntemus käräjäoikeuksissa käsiteltävissä tiekuntien kokouksia koskevien kanteiden käsittelyssä. Tieyhdistys kuitenkin nostaa esiin kysymyksen ratkaisukokoonpanosta ja esittää, miksi maaoikeusinsinööri voisi osallistua vain asian valmisteluun eikä ratkaisemiseen?

Valtionavustusta neuvontaan, opastukseen ja materiaalin tuottamiseen sekä kehittämissuunnittelu- ja tutkimustyöhön

Lain 83 § valtionavustusta koskevia säädöksiä esitetään muutettavan siten, että tienpidon lisäksi avustusta voitaisiin käyttää tiekuntien neuvontaan ja opastukseen ja sitä tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamiseen; sekä yksityisteitä koskevaan kehittämissuunnittelu- ja tutkimustyöhön.

Tieyhdistys pitää esitystä erittäin tärkeänä valtionavustuksen laajentamista yksityisteitä koskevaan suunnittelu- ja tutkimustyöhön. Aihepiirin tutkimusta on tehty hyvin vähän ja avustuksella voidaan tuottaa tutkimuspohjaista tietoa yksityisteistä ja niiden merkityksestä.

Tieyhdistys kiittää myös tiekuntien neuvontaan ja opastukseen liittyvän avustuksen huomioimisen. Yksityistielain kokonaisuudistuksen myötä lakkautettujen kuntien tielautakuntien myötä kadonneet tiekunnille käytettävän neuvonnan ja ohjauksen tarve on kasvanut merkittävästi. Tieyhdistys näkee esitetyt toimintamallit myös tieosakkaiden oikeusturvaa vahvistavina, koska käräjäoikeuksissa nostettaviin moitekanteisiin liittyy merkittävä kuluriski ja siitä johtuen on oletettavaa, että moni jättää aiheellisen kanteen nostamatta. Näin ollen tarve panostaa ennakoivaan neuvontaan ja siten parantaa tiekuntien päätöksenteon laatua ja oikeudenmukaisuutta on suuri.

Valtionavustuksen myöntämisen jakautuminen ELY-keskuksiin ja Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille

Valtionavustuksen hallinnointi ehdotetaan jaettavan siten, että tienpitoon käytettävien varojen myöntäminen säilyisi ELY-keskusten tehtävänä ja neuvontaan, opastukseen, kehittämissuunnittelu- ja tutkimustyöhön käytettävien varojen myöntäminen olisi Liikenne- ja viestintäviraston eli Traficomin tehtävä.

Suomen Tieyhdistys näkee uudistuksen ja ehdotetun jaon perusteltuna. Muuta kuin varsinaista tienpitoa avustava toiminta on tärkeää koordinoitua valtakunnallisesti, koska luetellut toiminnat ovat valtakunnallisesti vaikuttavia. Myös rahamäärät ovat niin pieniä, ettei niiden järkevä hallinnointi onnistuisi useassa ELY-keskuksessa.

Suomen Tieyhdistyksellä ei ole kantaa siitä, onko Liikenne ja viestintävirasto Traficom sopivin viranomainen esitettyyn toimintaan. Käsityksemme mukaan Väylävirasto olisi toinen vaihtoehto. Tieyhdistys ei kuitenkaan näe esteitä nyt esitetylle.

Helsingissä 10.10.2019

Suomen Tieyhdistys

Simo Takalammi

Takalammi Simo
Suomen Tieyhdistys ry